

Talentian kehittämissuositukset oppimisen tuen, lapsen tuen ja inklusion edistämistoimiksi

Talentian kehittämissuositusten tavoitteena on, että varhaiskasvatuspalveluiden piirissä lapsi ja perhe saa tukea ajoissa ja estää näin ongelmien pahenemisen. Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on monia tehtäviä. Yhtenä varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuslain säädännön kehittäminen ja säädettävän tuen rakenne

Varhaiskasvatuslakiin tulee lisätä lapsen oikeus tarvitsemiinsa tukipalveluihin varhaiskasvatuksessa. Tuella määritellään kolme porrasta (tukien käsitteiden sisällöt, eri portaiden erot ja prosessit). Määrittelyssä huomioidaan lapsen tuen tarpeet laajasti ml. emotionaalisen, sosiaalisen tai muun vastaavan tuen tarpeet. Lapsen tuen tarve on otettava huomioon lasten tai henkilöstön lukumäärässä. Laissa on säädettävä tarkemmin erityisryhmien koko. Varhaiskasvatuksen erityisopettajalle säädetään lapsi- ja toimipaikkakohtainen mitoitus.

Varhaiskasvatuslakiin tulee kirjata sairaalavarhaiskasvatus velvoittavana ja tasapuolisesti koko maata kattavana ja vahvistaa lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen myös hoitajaksojen aikana.

Lakiin tulee kirjata oikeus lähipalveluun ja oikeus valita sopivin toimintamuoto. (5§)

Vuorohoidon sääntelyn tarkentaminen (13§) mm. mitoitus sekä lapsen ja perheen hyvinvoinnin tuki. Vuorohoitopaikka tulee turvata myös koulun aloittaville pienille lapsille, mikäli lapsen ilta- ja yöaikaista hoitoa ei voida muuten järjestää.

Opetussuunnitelmat

Varhaiskasvatuslaissa ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa tulee säätää tarkemmin lapsi- ja perhekohtaisesta hyvinvointityöstä palveluiden järjestämisen, toteuttamisen ja kehittämisen osalta. Hyvinvointityöstä vastaa varhaiskasvatuksen sosionomi

Tuen järjestämisen käytännöt ja yhteistyö

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksesta ja sen sisällöstä tulee säätää laissa tarkemmin. Palveluohjaukseen tulee varata oma ammatillinen henkilöstöresurssi. Varhaiskasvatuksen palveluohjaukseen tulee antaa mm. perhekeskuksissa, neuvoloissa tai avoimen varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä. Tavoitteena on varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen ja varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaminen ehkäisevänä palveluna.

Vammaisen lapsen palvelujärjestelmiä ja tukitoimia suunniteltaessa tulee ottaa huomioon lasten ja heidän perheidensä yksilölliset elämäntilanteet. Tässä työssä tulee hyödyntää varhaiskasvatuksen sosionomi (AMK) osaamista.

Päiväkotiin ja varhaiskasvatuksen hallintoon tarvitaan ryhmässä työskentelevän henkilöstön lisäksi varhaiskasvatuksen kuraattoreita ja perhetyöntekijöitä, palveluohjaajia ja muita erityistyöntekijöitä. Työ on ennaltaehkäisevää ja yhteistöllisyyttä tukevaa, jossa työskennellään yhteistyössä vanhempien, varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja muiden lapsen verkostoon kuuluvien kanssa.

Vuodelle 2021 varatut opiskeluhuollon lisäresurssit tulee suunnata erityisesti esi- ja perusopetuksen oppilashuollon palveluihin.

Oppilashuollon kuraattoripalveluiden henkilöstömitoitussuosituksiksi tulee säätää korkeintaan 600 oppilasta tai opiskelijaa/kuraattori painokertoimineen (esim. erityisen tuen oppilaat, erityisluokat, maahanmuuttajataustaiset oppilaat, alueen sosioekonomiset olosuhteet, alueen työttömyysaste, vuokrapainotteisuus) ja korkeintaan kolme toimipistettä/kuraattori.

Kuraattorin kelpoisuus on täsmennettävä vastamaan sosiaalihuollon ammattihenkilö lakia: kuraattorina voi toimia vähintään sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö.

Tuen toteuttamisen jatkumo ja siirtymät varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen välillä

Varmistetaan paikallistasolla tiedonsiirron sujuvat käytännöt ja selkeät vastuut. Laaditaan yhdenmukaiset asiakirjat.

Lisätietoja:

Marjo Katajisto

erityisasiantuntija

marjo.katajisto@talentia.fi

09 3158 6020